

Daktylský pentametr

— u u — u u — || — u u — u u — (poslední syllaba obou kól je indifferens).

Propertius 2, 8, 8: *vinceris aut vincis* || *haec in amore rota est*.

Elize v diairesi, Catullus 68, 10: *muneraque et Musar(um)* || *hinc petis et Veneris*.

Hiát v diairesi, např. Catullus 67, 44: *speret nec linguam esse nec auriculam*
quare cur te iam || *amplius excrucies?* (Catullus, 76, 10)

Slova obou hemiepés řazena ve stejném pořadí: *quo poteras trepidis* || *utilis esse reis* (Ovidius, *Ex Ponto*, 2, 2, 52).

Chiastické postavení, Ovidius, *Tristia*, 3, 1, 80: *privato liceat* || *delituisse loco*.

- Obvyklé verše, co se syntaxe týče, Ovidius, *Fasti*, 1, 13 a 14:
Caesaris arma canant alii; nos Caesaris aras,
et quoscumque sacris addidit ille dies.
- Méně obvyklé verše (jedna věta obsahuje dvakrát dva verše), např. Ovidius, *Fasti* 3, 517n:
sex ubi sustulerit, totidem demerserit orbis,
purpureum rapido qui vehit axe diem,
altera gramineo spectabis Equirria Campo,
quem Tiberis curvis in latus urget aquis.
- Nejméně obvyklý je následující typus, Propertius, 4, 10, 39-42:
Claudius a Rheno traiectos arcuit hostes,
Belgica cui vasti parma relata ducis
Viridomari. genus hic Rheno iactabat ab ipso,
mobilis e rectis fundere gaesa rotis.
- Epigram na spartské hrdiny padlé u Thermopyl připisovaný Símónidovi z Keu, do latiny přeložil Cicero, *Tusc.* 1, 101:
ὦ ξείν' ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῆδε
κείμεθα τοῖς κείων ῥήμασι πειθόμενοι

Dic, hospes, Spartae nos te hic vidisse iacentes,
dum sanctis patriae legibus obsequimur.

Ovidius *Amores* I, 1

Arma gravi numero violentaque bella parabam

edere materia conveniente modis.

par erat inferior versus – risisse Cupido

dicitur atque unum surripuisse pedem.

5 Quis tibi, saeve puer, dedit hoc in carmina iuris?

Pieridum vates, non tua turba sumus.
quid, si praeripiat flavae Venus arma Minervae,
ventilet accensas flava Minerva faces?
quis probet in silvis Cererem regnare iugosis,
10 lege pharetratae Virginis arva coli?
crinibus insignem quis acuta cuspidе Phoebum
instruat, Aoniam Marte movente lyram?
sunt tibi magna puer nimiumque potentia regna;
cur opus adfectas, ambitiose, novum?
15 an, quod ubique, tuum est? tua sunt Heliconia tempe?
vix etiam Phoebe iam lyra tuta sua est?
cum bene surrexit versu nova pagina primo,
attenuat nervos proximus ille meos;
nec mihi materia est numeris levioribus apta,
20 aut puer aut longas compta puella comas.
Questus eram, pharetra cum protinus ille soluta
legit in exitium spicula facta meum,
lunavitque genu sinuosum fortiter arcum,
quod que canas, vates, accipe dixit opus!
25 Me miserum! certas habuit puer ille sagittas.
uror et in vacuo pectore regnat Amor.
Sex mihi surgat opus numeris in quinque residat:
ferrea cum vestris bella valete modis!
cingere litorea flaventia tempora myrto,
30 Musa, per undenos emodulanda pedes!

Callimachus, ΕΙΣ ΛΟΥΤΡΑ ΤΗΣ ΠΑΛΛΑΔΟΣ (Τ), 1–22

Ὅσσαι λωτροχόοι τᾶς Παλλάδος ἔξιτε πᾶσαι, (1)

ἔξιτε· τᾶν ἵππων ἄρτι φρυασσομενᾶν

τᾶν ἱερᾶν ἐσάκουσα, καὶ ἅ θεὸς εὐτυκος ἔρπεν·

σοῦσθέ νυν, ὦ ξανθαὶ σοῦσθε Πελασγιάδες.

οὐποκ' Ἀθαναία μεγάλως ἀπενίψατο πάχεις, (5)

πρὶν κόνιν ἵππειᾶν ἐξελάσαι λαγόνων·

οὐδ' ὄκα δὴ λύθρῳ πεπαλαγμένα πάντα φέροισα

τεύχεα τῶν ἀδίκων ἦνθ' ἀπὸ γαγενέων,

ἀλλὰ πολὺ πρᾶτιστον ὑφ' ἄρματος ἀυχένας ἵππων

λυσάμενα παγαῖς ἔκλυσεν Ὠκεανῷ (10)

ιδρῷ καὶ ραθάμιγγας, ἐφοίβασεν δὲ παγέντα

πάντα χαλινοφάγων ἀφρὸν ἀπὸ στομάτων.

ὦ ἴτ' Ἀχαιιάδες, καὶ μὴ μύρα μηδ' ἀλαβάστρως

(συρίγγων αἰὼ φθόγγον ὑπαξόνιον),

μὴ μύρα λωτροχόοι τᾶ Παλλάδι μηδ' ἀλαβάστρως (15)

(οὐ γὰρ Ἀθαναία χρίματα μεικτὰ φιλεῖ)

οἴσετε μηδὲ κάτοπτρον· αἰεὶ καλὸν ὄμμα τὸ τήνας.

οὐδ' ὄκα τὰν Ἴδα Φρυῆς ἐδίκαζεν ἔριν,

οὔτ' ἐς ὀρείχαλκον μέγала θεὸς οὔτε Σιμοῦντος

ἔβλεψεν δίναν ἐς διαφαινομένην· (20)

οὐδ' Ἥρα· Κύπρις δὲ διαυγέα χαλκὸν ἐλοῖσα

πολλάκι τὰν αὐτὰν δις μετέθηκε κόμαν.

Heliodorus, Aithiopika, III, 2

Τὰν Θέτιν ἀεΐδω, χρυσοθέειρα Θέτιν,
Νηρέος ἀθανάταν εἰναλίοιο κόραν
τὰν Διὸς ἐννεσίη Πηλεΐ γημαμένην
τὰν ἀλὸς ἀγλαΐαν ἀμετέραν Παφίην,
ἂ τὸν δουρομανῆ τὸν τ' Ἄρεα πτολέμων (5)
Ἑλλάδος ἀστεροπὰν ἐξέτεκεν λαγόνων
διὸν Ἀχιλλῆα, τοῦ κλέος οὐράνιον,
τῷ ὑπο Πύρρα τέκεν παῖδα Νεοπτόλεμον,
περσέπολιν Τρώων, ῥυσίπολιν Δαναῶν.
ἰλήκοις ἦρως ἄμμι Νεοπτόλεμε, (10)
ὄλβιε Πυθιάδι νῦν χθονὶ κευθόμενε,
δέχνησο δ' εὐμενέων τάνδε θυηπολίην,
πᾶν δ' ἀπέρυκε δέος ἀμετέρας πόλιος.
τὰν Θέτιν ἀεΐδω, χρυσοθέειρα Θέτιν.

Sofoklés, Oidipús král, 151-158

ὦ Διὸς ἀδυεπὲς φάτι, τίς ποτε τᾶς πολυχρύσου
Πυθῶνος ἀγλαὰς ἔβας
Θήβας; ἐκτέταμαι φοβεράν φρένα δείματι πάλλων,
ἰήιε Δάλιε Παιάν,
ἀμφὶ σοὶ ἀζόμενος· τί μοι ἦ νέον (155)
ἦ περιτελλομέναις ὥραις πάλιν ἐξανύσεις χρέος;

εἰπέ μοι, ὦ χρυσέας τέκνον Ἑλπίδος, ἄμβροτε Φάμα.

Seneca, *Oidipus*

Te Tyrrhena, puer, rapuit manus,
et tumidum Nereus posuit mare, 450

caerula cum pratis mutat freta:

hinc verno platanus folio viret

et Phoebus laurus carum nemus;

garrula per ramos avis obstrepit;

vivaces hederas remus tenet 455

summa ligat vitis carchesia.

Idaeus prora fremuit leo,

tigris puppe sedet Gangetica.

Tum pirata freto pavidus natat,

et nova demersos facies habet: 460

bracchia prima cadunt praedonibus

inlisumque utero pectus coit,

parvula dependet lateri manus,

et dorso fluctum curvo subit,

lunata scindit cauda mare 465

Horatius *Carmina* I, 7

Laudabunt alii claram Rhodon aut Mytilenen

aut Epheson bimarivae Corinthi

moenia vel Baccho Thebas vel Apolline Delphos

insignis aut Thessala Tempe;

sunt quibus unum opus est intactae Palladis urbem 5

carmine perpetuo celebrare et

undique decerptam fronti praeponere olivam;

plurimus in Iunonis honorem

aptum dicet equis Argos ditiesque Mycenae:

me nec tam patiens Lacedaemon 10

interitura simul 10
pomifer autumnus fruges effuderit, et mox
bruma recurrit iners.
Damna tamen celeres reparant caelestia lunae:
non ubi decidimus
quo pater Aeneas, quo dives Tullus et Ancus, 15
pulvis et umbra sumus.
Quis scit an adiciant hodiernae crastina summae
tempora di superi?
Cuncta manus avidas fugient heredis, amico
quae dederis animo. 20
Cum semel occideris et de te splendida Minos
fecerit arbitria,
non, Torquate, genus, non te facundia, non te
restituere pietas;
infernis neque enim tenebris Diana pudicum 25
liberat Hippolytum,
nec Lethaea valet Theseus abrumpere caro
vincula Pirithoo.

Ausonius *Grammaticis Latinis Burdigaliensibus...*

Nunc ut quemque mihi
Flebilis officii
Relligiosus honor
Suggeret, expediam,
Qui, quamvis humili
Stirpe, loco ac merito,
Ingeniis hominum
Burdigale rudibus
Introtulere tamen
Grammatices studium.